

de Begivenheder, som dannede Afslutningen paa sidste Rigsdagssamling, og over, hvad Landstingsvalget drejede sig om, Betragtninger, som vi alle kender saa godt fra den afsluttede Valgkampagne, men som af Ministeren blev fremsat i en afdæmpet Form. Ligeledes fremdrog Ministeren sit Syn paa Valgets Udfald. Konseilspræsidenten henviste til Sejren den 29. Juni og 10. Juli. Var denne Sejr nu saa stor? Var det et Flertal af Vælgerne, der stemte for Grundlovsvennerne? Nej, det var kun 190,000 Stemmer, 39 pCt. af Vælgerne, og medens „Grundlovspartierne“ den 20. Maj 1913 fik 76 pCt. af de afgivne Stemmer, gik de den 29. Juni ned til 70 pCt. Dette viser en Bevægelse i modsat Retning. Naar Valgets Udfald alligevel blev saaledes, som det foreligger, skyldes det dels den illoyale Maade, hvorpaa Kampen er ført fra anden Side, dels den korte Tid, der var til Raadighed til at oplyse Befolkningen om Sagens sande Sammenhæng. Man taler fra den anden Side saa meget om Borgernes lige Ret, men man søger ikke for, at Borgerne ved sand Oplysning kan blive i Stand til at udøve den lige Ret paa forsvarlig Maade. Mange Medborgere faar kun deres Viden gennem et enkelt Blad, og den Fremstilling, dette Blad giver, bliver udelukkende bestemmende for, hvorledes disse Vælgere udøver deres lige Ret.

Hele denne Valgkampagne er ført mod os paa den Usandhed, at Kampen paa den ene Side staar om at blive af med Forfatningen af 1866, fra den anden Side for Privilegierne imod den lige og almindelige Valgret.

Forfatningen af 1866 er forlængst forladt af alle. Det, der var Grundlaget for denne, blev taget bort ved Skattelovene af 1903 og Loven om kommunale Valg af 1908. Forfatningen af 1866 var et Led i det hele System. De højstbeskattede havde en særlig Valgret baade til Landsting, Amsraad og Kommune, og det var ikke den Gang, saaledes som nu, den i et Aar tilfældig højstbeskattede, der havde Valgretten, men Besiddere af de større Jordejendomme. Men Forfatningen af 1866 er opgivet fra vor Side. Det, Kampen drejer sig om, er, hvad der skal sættes i Stedet, om dette skal være en Udformning af et eller andet teoretisk Begreb eller en Grundlov, der bygges paa de Erfaringer, man har vundet i det parlamentariske og praktiske Liv.

En anden Usandhed, hvormed man har søgt at vække Misstemning mod Højre, er

Paastanden om, at Højre har forhindret og forsinket Grundlovsforslaget.

Jeg vil anføre, at medens Landstingets Udvalg kun havde Sagen fra 7. Oktober til 21. November, hvorefter det kom til anden Behandling den 28. November og tredie Behandling den 3. December, havde Fællesudvalget Sagen fra den 5. December til den 4. Juni, og da Højres Forslag blev afgivet i Februar, har de Herrer ikke haft Ret til at bebrejde Højre, at Rigsdagssamlingen varede 9 Maaneder.

Der er dernæst agiteret med „Grundlovsbrud“, med „Misbrug“ af Forfatningen i Lighed med Provisorierne. Jeg skal ikke komme ind paa disse, der ligger langt forud for min Deltagelse i Politik, men der kunde vel nok siges en Del om, hvorledes man fra anden Side fremkalde disse ved forfatningsstridige Handlinger.

Men hvad er det, der fremkalder disse Sammenligninger? Kun dette, at de Konservative ønskede at give Folket Betænkningstid til at se paa den nye Grundlov. Det nye Grundlovsforslag saa først Dagens Lys den 4. April. Havde alt gaaet efter Regeringens Ønske, var Sagen blevet jaget igennem, vi havde nu haft Bekræftelsesvalget, og en Mængde af Landets Borgere havde ikke faaet Øje paa, hvad der var sket, vilde ikke have kendt det nye Grundlovsforslag — før det var for sent. Man smigrer fra radikal Side tidligt og silde for Vælgerne, vil lægge al Magt i deres Haand, give lige Ret. Er det da saa slemt, at de Konservative har givet Vælgerne et Par Maaneder til at sætte sig ind i Sagen? Jeg har da heller ikke hørt nogen Jurist af Betydning hævde, at det er i Modstrid med Lovene, at de Konservative hindrede Vedtagelsen af Valgloven og Grundloven den 3. og 9. Juni.

Og det har været i høj Grad nødvendigt, at der blev givet Vælgerne denne yderligere Frist. Der er mange af dem, der endnu ikke ved, hvad det drejer sig om, og Ministeriet har vist, at det ønsker at føre Vælgerne ind i den nye Tilstand med Bind for Øjnene. Det sidste Valg blev udskrevet med en utilladelig Hast, som om Landets Velfærd beroede paa, at vi ikke levede en Maaned længere under den gældende Forfatning. Man har ved dette Jag forhindret, at Forfatningen kunde virke efter sin Bestemmelse. Fristen var saa knap, at den endelige Liste over de umiddelbare Vælgere maatte slutes — endskønt flere af disse havde anmeldt Forfald —, fordi der ikke var Tid til at tilskrive nye. Men